

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - 12 korona.
fél évre - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Feltámadás.

Írta: Ürmösy Lajos.

Jézus emlékét üli a keresztény világ. De a magyar nemzetnek is feltámadás ünnepe a husvét. Iszony elnyomatása után, derengeni kezdett a nemzett felett a hajnal a hatvanas évek elején. De a feltámadást a husvét hozá meg 1865-ben, negyvenhét évvel ezelőtt.

Deák Ferencz híres husvétii cikke 1865-ben jelent meg a „Pesti Napló”-ban, hangsúlyozva a dinasztia és nemzet közti megértés lehetőségét, ha az azt akadályozó osztrák tanácsosok félre állanak az utból.

A korona megérté a tanácsot és lejött Magyarországra fővárosába. Egymást érték az ünnepélyek s kezdetét vette a Magyarországgal való kiegyezés nagy műve. Deczemberre összehívták 1865-ben az országgyűlést, a husvétii Deák-cikk feltámadást hozott a magyar nemzetre.

Bebizonyult, hogy a Kossuth által kijelölt uton nem támadhat fel a nemzet.

A magyar kérdést soha komolyan külföld nem vette, csak felhasználta érdekeiben a magyar mozgalmak szítását, hogy az a maguk számára hasznot hajtson.

Kossuth nem ült soha fel a hatalmaknak, de éppen ezért nem is vívott semmit ki. Kossuth mindég teljes garanciát követelt, hogy támogató hadsereggel jelenjen meg az országban. Az ily kívánatai elől kitértek, mert csak magyar belmozgalmakat akartak előidézni, hogy az osztrák császári haderőt így megszibbasszák. Szóval belforradalmi mozgalmakat akartak előidézni, de nem komoly külsegélyt, miként azt Kossuth akarta.

Oly értelemben tehát magyar kérdés nem volt, miként azt Kossuth akarta, hogy önálló teljes magyar királyság alakuljon újból ki a Habsburgok nélkül. Ellenben volt oly magyar kérdés a külföld előtt, a mely zavarokat okozzon a dinasztianak s így az ők érdekeik érvényesülhessenek. Ha ez bekövetkezett, a külföldi hatalmak többet nem törődtek a magyar kérdéssel.

És így joggal mondhatá Deák, a kiegyezést támogató nagy beszédében, hogy külföld csak a saját érdekeit nézi, minket céljainak felhasznál.

Ime a nyitja annak, hogy Kossuth nem tudott semmit kivívni a nemzete érdekében. Ő valódi szövetségeseket keresett hazája érdekében, nem akart eszköze lenni holmi belmozgalmak szításának. És mert ezen hazafias álláspontjához szilárdan ragaszkodott, napirendre tértek felette a hatalmak s nélküle akartak zavart előidézni az országban. Így alakult ki az olasz önző magyar összekövés 63-64-ben — olasz pénzen. Így törhetett be 66-ban Csehországból 3-4,000 emberrel Klapka az országba pár óranyi járásra — porosz pénzzel. Ezek mind amolyan presszió gyakorlás színezettel bírtak, hogy a bécsi udvar figyelme ráterelődjék a veszélyt hozható magyar mozgalmakra s ne tudjon hatáson állni külföldi érdekei mellett. Mihelyt azonban ezélt értek a külföld államai, azonnal vége lett a Kossuth nélkül rendezett magyar pucosoknak.

Kossuth Lajos képeinek leleplezési ünnepén.

Írta és a városi képviselőtestület díszközgyűlésén elmondotta Fogarasi Albert, ny. rektor-professzor.

(III. folytatás és vége.)

Mikor a hitszegés, az ármány immár minden határt meghaladó vakmerőséggel akarta megsemmisíteni az alkotmányt, mikor már nem ismert sem isteni, sem emberi jogokat; a megdöbbsent nemzet szíve, lelke, minden érzése, gondolata egy emberben: Kossuth Lajosban egyesült. A maga és a nemzet szívére tette a kezét, mikor az óriási veszélyben így szólott: „Én, ha csak személyes boldogságom érzetétől kérnék tanácsot, Istentől nem kérnék magamnak egyebet, mint nyugalmat e viszontagságos élet után, mely részemre nem volt egyéb, mint folytonos kín és szenvedés. Hanem mint szabad, becsületes ember mégis azt mondóm: amely ponton engem a veszély perczében a haza parancsol, azon a ponton meg fogok állani.”

Megállott minden ponton. Megállott a hadseregteremtés titáni munkájában. Szavának csodás varázsa mintha életre hívta volna a magyar anyaföldből mindazt a hős-

erőt, melyet a századok belé temettek. A csüggedőket bátrakká, a batrakat hősökké tette.

A megmozdított magyar földnek mintha magának is érző szíve lett volna. Ő ezt a szívverését érezte, kormányozta. Tárogatójának hangja elhallzott Csehországra, Morvába, még a Radecki generális táborába is.

Az ott táborozó magyar katona akkor így énekelte:

Nagy-Abonyban csak egy torony látszik,
De Majlandban harminzeketté látszik.
Inkább nézem az abonyi kettőt,
Mint Majlandban azt a harminzekettőt.

Hazajöttek onnan s máshonnan is ezer veszély, üldözés között a jó magyar fiúk.

Átvarázsolta a magyar lelket még az idegen ajku, de az igaz ügyért, szabadságért rajongó vezéri férfiakba is. Damjanich, Leiningen, Bem, Pöltenberg, Guyon s mások a Kossuth Lajos teremtette nemzet génuszának hódoltak meg s váltak előbb nemzeti hősökké, aztán vértanúkká.

De ne feledjük a magyar nőket sem. Ők is megértettek a Kossuth Lajos izenetét. Sokan, nagyon sokan állottak oda a férfiak

sorába a legöklőbb csatákban is. Kolozsvár egy maga egész zászlóaljkat akart szervezni nőkből.

Kossuth Lajos nem volt az emberölő harcok vezére, nem az ő hadvezéri talentuma vezérelte a szabadságharc katonáit. De azért még csak elképzelni sem lehet a szabadságharc diadalait az ő mindenben uralkodó vezetése, legfelsőbb sugalata nélkül. Ő a szabadságáért küzdő nemzet vezére volt.

Legfőbb hadur sem volt, akinek nevéhez fűzi a történelem a hadvezéri győzelmeiből származó dicsőséget. A legfelsőbb hadurak rendesen semmiféle lelki közösségben nincsenek annak a hadseregnek győzelmeivel, amelyet a magukénak neveznek. Nekik a népek teremtik a hadsereget; Kossuth Lajos a népek s a nép önkéntes pénz- és emberáldozataiból maga teremtette a hadsereget, melynek győzelmeit a nemzeti dicsőség évkönyveibe iktatta.

„Ne ruhazza a nép senkire a világon az érdemet, amely egyedül a nép érdeme. Én megragadtam gyenge karjaimmal a faklyát, hogy világosságot terjesszek a szolgaság sötét éjjelében. Én csak a faklyatartó voltam,

HAAS FÜLÖP és FIAI szőnyeg és butorszövet gyárosok

Nagy választék linoleum, viaszosvászon, szövet és függönyök, roletták és tapétákban. Nagy raktár valódi perzsa szőnyegekben.

Kolozsvár Unió-utca 3 szám. Gyár: Sopron.

A magyar kérdést az 1867-iki kiegyezés oldá meg! . . . Akadt egy nagy király, a ki fölfogta a magyar kérdés horderejét s betudta azt illeszteni a dinasztia és monarchia érdekkörébe. Deák nem hódolt az ábránd politikájának, az érzelmi politikát teljesen kikapcsolta. Mindhiába való Nagy Lajos és Hunyady Mátyás korára emlékezni, ha a mohácsi vész összetörte az egykor hatalmas magyar birodalmat.

A magyar nemzet újból feltámadt a Deák husvéti cikkével, mert ez volt a kiinduló pont a korona és nemzet megértésére. Alkottak egy új alapot, a mely kidomborítja Magyarországon önállóságot, de azért beleilleszkedett az európai konczertbe, melyet figyelmen kívül hagyni nem lehetett. Magyarország a 67-es kiegyezéssel újból vállalta a kölcsönös védelmi kötelezettséget az uralkodóház többi országaira nézve, és hogy e kötelezettség teljesítése céljából bizonyos végrehajtó hatalmi funkciókat ama többi országokkal közös szervekre ruházott, állami szuverenitásának teljességéből semmit föl nem áldozott; tehát nemzetközi jogi egyéniségéről sem mondott le. Ha pedig mindezt egy pozitív és egy negatív tételbe akarjuk összefoglalni, úgy a pozitív tétel így hangzik: Magyarország az Ausztriával való összeköttetésben megtartotta az állami szuverenitás teljességét; a negatív tétel pedig ekképp: nem létezik magasabb birodalmi szuverenitás, vagy bármilyen néven nevezendő közjogi egység, a mely a magyar állam — és az osztrák állam — szuverenitása

fölé volna helyezve, azt magában foglalná vagy korlátozná. Ezzel a mi közös hitvallásunkkal szemben van egy osztrák közjogi iskola, mely ennek az ellenkezőjét vallja. De az ily erőszakolt érvelésekkel nem lehet elhomályosítani a magyar állam önállóságát. Azt a 67-es kiegyezés nem csorbítja, csak körülírta a közös ügyeket. Ez nem történt az önálló Magyarország rovására, az elhomályosítva szemernyit sincsen.

Most negyvenhét év múlva teljes diadalát üli a Deák kiegyezése! . . . Nincs egy pártja ma az országnak, a mely más alapra vállalkozna kormányzásra, mint a 67-es alapra. Ez csak a biztos alap, a melyen a nemzet haladhat, a legkisebb letérés ez alapról, beláthatlan rázkódásokat von maga után.

Áldjuk a Gondviselést, hogy akadt egy haza bölcsé és előre látó királya, kik feltámaszták a nemzetet. A feltámasztás keresztény ünnepén, emlékezzünk meg a magyar nemzet feltámasztásáról is, a mely a Deák híres husvéti cikkével köszöntött be.

Pártviszályok dulhatnak közéletünkben. De abban ma már mindnyájan egyetértünk, hogy az 1867-es kiegyezési alapon kell az országnak állania. Ezzel tisztában van az ország, tisztában még azok is, a kik a hangzatos 48-as függetlenségi címet viselik s csak álszemérem tartja őket vissza a nyílt beismeréstől. Husvét, a magyar nemzet föltámasztása is.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőház elnapolásával egy hetes szünet állott be a politikában, a melynek várható csöndességét aligha fogja valami előre nem látott incidens megzavarni. A pártok az utolsó ülésről lábhoz tett fegyverrel mentek székkel s a husvét pihenőt bizonyára nem veri föl semmi zaj. A miniszterelnök elutazott Budapestről s az ellenzék több vezérférfia is a fővárostól távol tölti az ünnepeket. A szünet után április 12-ikén tartja a Ház első ülését, a melynek napirendjére a véderőjavaslat tárgyalását tűzték ki! Ekkor kezdődnek tehát a véderőreform körül való harc utolsó felvonása; de ennek dátuma valószínűen eltolódik, mivel a delegációk még e hónap közepén rövid ülésszakra ülnek össze s a delegációs munkát megelőző néhány napos ülésezés alatt aligha gondolnak akár jobbról, akár balról valami döntő elhatározás keresztülvételére.

A husvét utáni politika kilátásai dolgában a miniszterelnök egy nagy párisi lap munkatársa előtt nyilatkozott s e szerint a további véderő-harc eshetőségeit optimisztikus szemmel nézi. A miniszterelnök azt hiszi, hogy a kormány új megbízása a parlament szélső elemeire is nagy mérséklő hatással volt s hogy a további vita „haladni fog gyorsan, mert haladnia kell.” Egyébként a miniszterelnök újra hangoztatja, hogy a véderőreform elintézése után első feladatul a választójogi reform következik, a véderőtörvény gyors elintézése tehát ezt az általánosan óhajtott reformot is sietteti.

Ha ez a reménykedés igen rövid idő alatt nem válnék be s a szélsőbal tovább folytatná a technikát, akkor ma már minden valószínűség a mellett szól, hogy következik — az új választás.

de nem maga a világosság” — mondotta Könyves Tóth Mihály, ref. pap üdvözlő szavaira kormányzóvá történt választásakor.

Életének legszebb napja az a május 14-ike volt, mikor a nemzet minisztereinek elén jelent meg a debreczeni nagy templomban a kormányzói eskü letételére, honvéd attilában Bethlen Gábor kardjával, melyet az erdélyiek ajándékoztak neki. Ez a kard jól ismerte az Istenért, hazáért, szabadságért ugyanazon ellenséggel vívott küzdelmeket.

A szabadságharc elbukott. Golyó és bitófa vetett veget a hős tábornokok életének az aradi Golgothán és másutt. Voltak, akiket megkímélt az oroszok hátán visszahozott zsarnokság. A magyar nemzet jobb sorsa úgy akarta, hogy a gyáva bosszu ne érje el Kossuth Lajost. Kossuth Lajos halála akkor a nemzeti lét halálát, életben maradása a nemzet új reményét, feltámasztását jelentette.

Azoknak, akik akkor haltak meg, csak a halált kellett elszenvedniök, Kossuth Lajosnak a tovább élés minden gyötrelmet kellett elviselnie.

Élete alkonyán, collegnoi remetességében írta meg akkori lelki állapotát.

„Kifejezhetetlen érzelmvihar dulta lelke-
met, amidőn a világsi fegyverletétel honta-

lanná tett. Nincsen szó, a mely arról fogalmat adhatna. Leborultam hazám földére, mielőtt határán átlépnek, egy csipetnyi port vettem belőle magamhoz és úgy valék, mint a tört hajó roncsa, melyet a szélvész kidob a homokra egy sivatagon . . .

Ott álltam tompa merengésben a nem magyar Duna partján . . . kis távolságra tőlem rohant tova a Vaskapu sziklatorlaszán keresztül zugva-morogva, mintha szitkozódna nek a meg nem érdemelt véget ellen . . . Arczomon öntudatlanul a kifejezhetetlen fájdalom könyzaporra ömlött alá. Minden volt e könyzaporban, ami a hazafi szívének fáj, minden! csak egy nem: a reménytelenség nem; a kétségbeesés hazám jövője fellett nem.”

Ezt a reményt igazolta az az új küzdelem, új szabadságharc, melyet a hazán kívül folytatott hazájáért a világ akkori legnagyobb, legszabadságszeretőbb nemzeteinél. A levert, az elbukott magyar nemzet bujdosó kormányzója diadalmenetben járta meg a szabad Angliát s a még szabadabb Amerikát. Mindenütt az állam legmagasabb képvisellete hódolt a szabadság felkent apostolának.

Amíg itthon vad orgiákat ült a zsarnokság határtalan bosszúvágya, amíg a magyar nemzetet még nemzeti egyéniségétől is meg

akarta fosztani, — azalatt ott kint a magyar nemzeti szabadság élő symbolumát rajongó hódolattal öveztek a legnagyobb nemzetek, mintegy odakiáltva a zsarnoknak, hogy ők elismerik Magyarország függetlenségét, nemzeti felségének élő és igaz képviselőjét a maguk állami felsőségével egyenlő rangunak tartják és üdvözlök.

Amíg az osztrák császári hatalom a magyar nemzet államiságát még az élő törvényekből is ki akarta törölni, azalatt Kossuth Lajos ezt az államiságot a nagy nemzetek együttérzésének, szabadságszeretetének élő törvényeiben szentesítette.

A szabadságharcnak ezt a nemét nem ismeri a történelem senki másnál, csak Kossuth Lajosnál. Az az óriási haditörvényszék, melyet Kossuth Lajos külföldön szervezett, a császári zsarnokságot erkölcsi halálra ítélte.

A magyar szabadságharc utolsó hullámai Kossuth Lajossal elhatottak Francia és Olaszország földjére is. Voltak idők, amikor a bujdosó Kossuth Lajos kezén nagy államok sorsa fordult meg, mikor a letiport magyar nemzet bujdosó kormányzója megbuktatta a hatalmas Anglia kormányát, hogy ezzel egy másik nemzet szövetségét megszerezze hazájának.

**Aki olesón és szépen akarja szobáit festeni,
forduljon Rosenberg Ignác festőhöz, Nagyenyed, Szentkirály-utca 67. sz. 48 11-15**

Horvátországban a békés rendet és a törvények uralmát alkotmányos eszközökkel nem lehetett föntartani többé. A kormány javaslatára a király kénytelen volt királyi biztost állítani Horvátország élére, s most Horvátországban az alkotmány helyét a királyi biztosi hatalom foglalja el, a melyet semmiféle alkotmánybiztosíték nem korlátoz.

Cuvaj bánnak a királyi biztosi minőségében kiadott rendeletei a következőkről intézkednek:

A királyi biztos megszünteti a választási mozgalmat, mert a képviselőválasztást egyelőre meg nem tartják és a szabort össze nem hívják.

A politikai lapokat utasítja, hogy ötezer korona kaucziót tegyenek le és a lapot egy köteles példányban tartoznak bemutatni az ügyészségnek az expedíció előtt.

Felfüggeszti a gyülekezési és egyesülési jogot.

A rendőrséget átveszi az országos kormány s föllátható királyi rendőrbiztosságok rendelkezése alá helyezi.

Be kell látnunk, hogy a rendkívüli intézkedés Horvátországban elkerülhetetlenné vált. A mikor a magyarellenes agitáció már olyan mértéket öltött, hogy az unió hívei ugyszólván nyilatkozni sem mernek s a mikor a horvát politikai pártok többsége kész volt kimondani a Magyarországtól való elszakadást: akkor végre is tenni kell valamit, a mi alkalmas arra, hogy észukre térítse az eltévelyedett politikusokat és a társországot föltartóztassa a romlás útján, a melyre a trializmus hívei s Ausztriából Magyarországot esküdt ellenségei terelték és csábították. Higgadt horvát politikusok is készségesen elismerik azt, hogy Horvátországban tarthatatlan állapotok keletkeztek s hogy csak egy rendkívüli, erős és határozott, megdönbentő és lesújtó lépéssel lehetett föltartóztatni azt az anarkiát és azt a káoszt, a mely az országot fenyegette.

Volt-e, lesz-e magyar ember, akinek ilyenmire még csak gondolnia is lehetne?!

A francziák császáranak rut halátlansága és a villa-francia béke volt ennek a szabadságharcnak a Világosa. A császár sajátkezű levele ugy végződött, mint általában a császároké. „...Időközben legyen meggyőződve barátságos érzelmeim felől s kérem saját személyére és gyermekeire nézve rendelkezék velem.”

„Igen, igen — kiáltott fel Kossuth a legnagyobb felháborodással, — ilyenek azok a koronás fők. Ilyeneknek hiszik azt, aminek neve ember. Ördögbe a hazával. Koczot az embernek, majd megvigasztalódik.”

Aztán a francia szenátorhoz fordult, ki a levelet hozá:

Szenátor ur! Mondja meg ön Urának, hogy a francziák császára nem elég gazdag arra, hogy Kossuth Lajost alamizsnával kínálja, s Kossuth Lajos nem elég alávaló arra, hogy azt elfogadja.

Még itt sem volt vége Kossuth Lajos szabadságharcának. Lassanként kidőltek melőle az emigráció hősei, némelyek hazajöttek. Ő ott maradt a száműzetésben. A harmadik szabadságharcot a nemzeti lélek ébresztésével, a jobb jövő reményének élesztésével vívta abban a 200 apostoli levélben, evangéliumszerű izeneteiben. Ezek az izetek bevilágítottak az abszolutizmus sötét éjjelebe. Magához térítettek, fölemelték, öntudatra vezették a nemzetet; utóljára maga a Kossuth-név azonosult a jobb jövő, az elvezett szabadság visszatérésének hitével.

LVASÓINKNAK a husvétii ünnepek alkalmából kellemes ünneplést kívánunk!

Fiam névünnepe.

Névnapod van ma édes gyermekem Te,
Kicsiny fiacskám, lelkemnek reménye,
S én távol tőled, idegen világba' —
Mig bűg a Bóra s zűg a tenger árja
Éretted küldöm imámat az égbe!

Hozzá, ki mindeneknek alkotója,
Ki biztatást ad általad szívembe:
Hogy megvalósul benned lelkem álma,
Hogy ami remény nékem köddé vála
Valóra váltod, testté alkotod Te!

Hallgass meg Isten! Tedd testben erőssé
Ne tudjon kórság erőt venni rajta;
És edzd meg lelkét, gyáván meg ne törjön,
Bizzék magában! Kincs ez itt a földön,
Ahol a létért gyakran léssen harcza.

Oh, adj tartalmat lelkének, szívének
És vágyat arra, hogy előre törjön!
Érezze sulyát, s büszke mégse legyen,
De legyen erős hitben és erényben
S érje meg üdvét már itt lenn a földön.

Halld meg kérésem Mindenek-adója
És gyermekemnek add meg amit kérek:
Legyen erős majd teste, szíve, lelke
S törjön előre erős hittel telve,
Hogy ne törhesse soha le az élet!

Czirkvenicza, 1912. márczius 8.

Tolvaly Géza.

IPAR, KERESKEDELEM.

Balla Béla

hentesárugyára és húsüzlete.

Nagyenyed város egyre fejlődő iparának egyik fontos mozzanatára, iparosainak egyik vasszorgalmu derék tagjára hívjuk fel városunk és vidéke tisztelt közönségének figyelmét.

Balla Béla ez a derék férfi, ki úgy is mint iparágában tekintélyre szert tett hentesmester, úgy is mint Nagyenyed város társadalmi életében jellemességével közbecsülést kiérdemelt polgár, jó hangzásu nevet vívott ki magának.

1890 ben nyert először alkalmazást városunkban az akkori mészáros ipartársulatnál, melynek három és fél évi működése után beltagja lett, rövid idő multán pedig testvérbátyjával Balla Istvánnal együtt „Balla Testvérek” czimen mészáros és hentes-üzletet nyitott.

Bátyja négy év mulva az üzlettől megválván, Balla Béla saját erején ujjá alakította üzletét és vasszorgalmával, ernyedetlen munkásságával, kiváló szakképzettségével s a munkában határt nem ismerő energiával a mai napig Vártér 15. szám alatt fennálló üzletét a fogyasztó közönség meglegedésére nap-nap után fejleszteni, emelni kívánta.

Ennek a becsületos, szolid és kitartó munkásságának lett eredménye, hogy **gyári üzemét és detail-üzletét** ma már a **Kossuth Lajos utca 4-ik számú ujonnan épített és a kor minden kívánalmának megfelelő saját házába teszi át**, ahol az eddigieknél is kiválóbb, finomabb aruival kíván a nagyérdemű fogyasztó közönség szolgálatára állani.

Kéri is a nagyérdemű közönséget, hogy nagy vállalatában becses pártfogásával ezután is sziveskedjék támogatni, amire már eddig elért szép sikerei alapján is évek sora óta méltónak bizonyult.

105 1-1

Hányszor megesett, hogy pusztá nevének említésétől egyszerre megtermékenyült, újabb küzdelmekre hevült a reménytelenek, a csüggedők serege. A Kossuth Lajos neve lassankint a magyar nép legszentebb, legtitkosabb vágyainak gyűjtő fogalma lett.

Igy fejlődött ki a Kossuth-kultusz, mely már nem az embernek, hanem az ő nevében a magyar nép egyéni jellegének, érzelmevilágának, kiolthatatlan szabadságszeretetének szól. Épen azért nem csökkentette sőt megerősítette a 67-es kiegyezés, mely mintegy visszaszorította a Kossuth-ideál szabad mozgását, korlátok közzé szorította, leterelte a nemzeti fejlődést arról a történelmi alapról, melyet Kossuth Lajos a 48-as törvényekben vetett meg.

Kassandrának igaza volt.

Vajjon csökken-e, csökkenhet-e ma a Kossuth-kultusz, mely ma már annyi, mint a nemzeti függetlenség kultusza?... Ez a kettő együtt él vagy hal.

Félszáznál több Kossuth-szobor ad kiáltó választ erre a kérdésre. Ehez hasonló jelenleg még csak egy van a világon: a Bismarck szobrok sokasága.

Azok a szobrok örök időkre a nemzeti lélek és Kossuth Lajos lelkének találkozó pontjai lesznek. Az lesz nekünk is ez a kép.

Kérdezzük meg tőle vagy mondjuk el neki legforróbb nemzeti vágyainkat. Elmondó nekünk mindent. Elmondja majd az a szobor is, mely Isten szabad ege alatt fog állni a vértanuk városában.

Kossuth Lajos halálának évfordulója van

ma, mikor képét e teremben leleplezzük. A keresztyén vallás egyik legszebb, legigazabb éltető eleme a feltámadás mythosza, melynek isteni szózata mondja: „aki én bennem hiszen, ha meghal is el az.”

Kedves Polgártársaim!

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Ebből a mythoszból ezen a napon és mindig igaz hittel vallhatjuk, hogy akikben Istennek lelke van, azok sohasem halhatnak meg. Kossuth Lajosban a magyarok istenének lelke jelent meg. Ő tehát ki kelt a koporsójából, mielőtt sirba szállott volna.

Beszélj! Beszélj hát nekünk te szent Kép! Beszélj az Ő nagy lelke nyelvén!

Taníts meg ugy szeretni hazánkat, ahogy ő szerette!

Legyen ott az ő őrszellemé életünk minden mozzanatában.

Legyen ott még a gyermek bölcsődalában, az anya csitító szavában is.

Zsongjon ott a növekvő gyermek játékaiban: Hevitse szent csatára az ifjuság lelkét.

Vezesse a férfit az életküzdelmes folyásában. Hintse a visszaszűtő napnak arany sugarait a sírjába hanyatló öreg megdicsőült arcára.

Az ő szent neve és nagy lelke legyen tanácsadónk ebben a teremben is. Ő hozza meg dicső nagy elődjével együtt az egyetértésnek, a békességnek lelkét.

Rákóczi és Kossuth neve meg nem szűnő szabadságharcot jelent mindaddig, amíg hazánk függetlenségét ki nem vívtuk. Azután jelenti ennek a függetlenségnek megtartását. Ugy léssen.

HIREK.

— **Husvétii istentiszteletek.** A róm. kath. templomban husvét első napján d. e. 10 órakor ünnepélyes szentmise lesz, mely alatt Gruber József D-moll miséjét énekli az „Előre” daloskör vegyeskara Veress István harmonium kísérete mellett. Felajánlásra (offertorium) Preyer G. „Ave Mária”-ját vegyeskar, vonós hármass és harmonium kíséret mellett énekli dr. Limán Emilné. Oltárszentség kitételekor Rokitsánszky Gy. „O salutaris hostia” cz. művét énekli Inczedy-Joksmán Ödön dr., harmonium kíséret mellett. A mise végén Alleluját énekli az „Előre” daloskör vegyeskara. Evangélium után prédikál Heiser Mihály áldozópap, tanárjelölt. Ünnepe második napján prédikál Gógl Dezső áldozópap tanárjelölt. Mind a három nap az istentisztelet d. e. 10 órakor kezdődik. — A husvétii ételek megáldása ünnepe első napján reggel 7 órakor lesz.

A református templomban az ünnepe istentisztelet a következő beosztással tartatik meg: Husvét első napján imádkozik és prédikál Jancsó Sándor, az urasaltalnál segédkeznek: Dóczy Ferencz tanár s. lelkész és Mátyás Ernő s. lelkész. Közreműködik az egyházi énekkar is.

Unitáriusoknál. Husvét második napján délelőtt 11 órakor, a leányiskola egyik termében, urvacsora osztással egybekötött unitárius istentiszteletet tart Gál Miklós torockószentgyörgyi lelkész.

— **Téli időjárás** volt a héten nálunk is, mint az egész országban. Minden fele zimankós, szeles, hófúvásos idő járt. A barometer még mindig nem biztat jó idővel. Vármegyénk északnyugati részén havazott, a hideg és fagy nálunk is okozott kárt. Szolnok és Karczag között száz táviró oszlopot döntött ki a vihar és emiatt Nagyvárad, Kolozsvár, Bukarest és Arad felé tönkre van téve a vezeték. 150 munkás dolgozik a vonalak rendbehozásán.

— **Napfogyatkozás.** A f. hó 17-diki napfogyatkozás egész Magyarországon látható lesz. A csillagászok mindig másodpercnyi pontossággal ki tudják számítani előre, hogy a fogyatkozás mikor következik be, mikor kezdődik és végződik. A f. hó 17-diki napfogyatkozást azonban egész bizonyossággal nem tudják megállapítani, hogy hol és meddig lesz gyűrűs vagy teljes. A csillagászok eddigi számítása szerint a napfogyatkozás közép-európai idő szerint 11 óra 45 másodperc körül kezdődik Venezuelában. Madeira szigetén teljes lesz a napfogyatkozás, és 6 percig tart. Nálunk E ny e d e n csak részleges napfogyatkozást láthatunk. A legteljesebb elsötétedés déli egy óra 32 perc körül fog beállani, ekkor a nap 0.77 része lesz eltakarva. A fogyatkozás végét 2 óra 51 perc 36 másodperc körül teszik, a mi 1 óra és 20 perccel felel meg.

— **Iskolai ünnepély.** Az áll. polg. leányiskola az 1848-diki törvények szentesítésének emlékére április hó 11-én d. e. 9 órakor kezdődőleg az intézet tornatermében iskolai ünnepélyt rendez, melyre az igen tisztelt szülőket és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. A műsor következő: 1. Hymnus. Éneklik a polg. isk. III—IV. oszt. növ. 2. Hymnus. Vörösmarty Mihálytól. Szavalja: Salgó Irén kézim. tanf. növ. 3. A nap jelentőségét méltatja: dr. Szilávikné Varady Etelka igazgató. 4. A

magyar zászló. Tihanytól. Éneklik a polg. isk. IV. oszt. növ. 5. A zobori oltár. Dingha Bélától. Szavalja: Székely Irén polg. isk. IV. oszt. növ. 6. Nem törődve... Zsaskovszkytól. Éneklik a polg. isk. III—IV. oszt. növ.

— **Eljegyzés.** Maholányi Gyula lakatosárnyag művezetőjének kedves leányát Margitkát eljegyezte Bocz Károly kereskedő.

— **Vasuti díjszabási és szállítási tanfolyam.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara erkölcsi támogatásával folyó évi május hó 2-ik napjától május hó 10-ik napjáig terjedő időben vasuti díjszabási és szállítási tanfolyam fog Kolozsvárt az Iparmúzeum emeleti tantermében rendeztetni, mindennap esti fel 9 és 10 óra között. — A tanfolyam tisztán gyakorlati czélokat szolgál és azt törekszik elérni, hogy a hallgatók, kereskedők és iparosok, a vasuti díjszabási és szállítási ügyek alapvető kérdéseiről, különös tekintettel a jelenlegi fontos változásokra, teljes tájékozódást szerezzenek. Jelentkezni lehet a tandíj egyidejű lefizetésével a kamara titkári hivatalánál folyó évi április hó 15-éig.

— **Az Edison villamos színház** husvét vasárnapján és hétfőjén, két nap tart délután és este szép műsora előadásokat. A műsor sorrendje vasárnap: 1. Miss Pulier a drótkötelen. Gyönyörű variete mutatvány. Miss Pulier remekebbnél remekebb nyaktörő mutatványai drótkötelen. 1. Pathe, Ujság a legutóbbi események riportszerű bemutatása. 3. Hampton Court drámája. 4. Hiu indiannó. Vigjáték. 5. Az állatszeliiditő. Dráma. 6. Az északi sark meghódítása. Sláger trük, színes műfilm, 2 felv. 7. Rozália hizik, nagyon mulattató. — Hétfőn: 1. A régi Toledó Spanyolhonban. Eredeti felvétel. 2. Magikus diabol. Trükfilm. 3. Bonaparte és Cadoudal, dráma. 4. Egy tanulságos álom. Komikus. 5. Móríc bankszolga. Vigjáték. 6. A rászédett osalók. Humoros. 7. A sarutlan táncosnő, 2 felvonásban. Pazar kiállítású és érdekfeszítő szenzációs dráma. 8. A boszorkányos ház, nagyon mulattató.

— **Tanulmányuti felhívás.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara felhívja a fehérnemű-varró pályán foglalatokodók figyelmét, hogy aki szaktudását Budapesten elsőrendű nagyvállalatnál kibővíteni óhajtja, tanulmányuti szándékát a feltételek megbeszélése céljából a kamara irodájában jelentse be.

— **Szurkaló katona, aki ördögnek képzelte magát.** Flórián Leon 64-ik gyalogezredbeli szakaszvezető márczius hó 24-én éjjel egy abrudfalvi kocsmában kelleltnél többet ivott s az utcán azzal mulatott, hogy a szembejövőket megállítva, megkérdezte őket, hogy ki ő? A megkérdezettek különféle feleleteket adtak, a legtöbben persze azt, hogy te vagy egy ember, Ezzel azonban nem elégedett meg, hanem felvilágosította az illetőket, hogy ő az ördög s míg ezt el nem ismerték s nem mondták neki, hogy: „jól van, te vagy az ördög”, addig nem eresztette el az embereket. Közben szembejött vele egy loval Márk Miklós abrudfalvi lakos, akit szintén megállított s mindenképen megakart tőle venni a lovát — mert hát az ördög csak nem járhat gyalog, még ha baka is — de mert ez a vásárba belemenni nem akart, a végén méregbe gurult az „ördög” szakaszvezető és Márkot oldalfegyverével megszurta. Szerencsére a fegyver kissé megcsuszott a tüzőn, de így is súlyos sebe támadt s dince kizárva, hogy súlyosabb baja

lesz. Az ördög katonát rendőrök és csendőrök csakhamar elfogták, s a kaszárnyába kísérték.

* **Hálószobák réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolog közé tartozott. Mióta azonban a „Löcherer Cimexin” történetek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot, vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer. Kapható: U. Kovács József örökösök gyógyszerterében Nagyenyeden és a készítőnél: Löcherer Gyula gyógyszerterében Bártfán. 64 6—

— **A főváros kellős közepén** fényesen berendezett szálloda nyílik meg „San Remo” czim alatt Budapesten, VII., Dohány-utca 40. alatt a jövő héten 100 szobával, lifttel, villanynyal, központi fűtéssel, ébresztő órával, külön étteremmel, az országos hírv. Putzer György vendéglős vezetése alatt. A kávéházban az összes bel- és külföldi lapok. A szállodához mindkét pályaudvarról közvetlen villamos összeköttetés van a Rákóczi-ut és Nyár-utca sarkán. — Ez a szolid családi szálloda, melyet a Budapestre utazók legmelegebb figyelmébe ajánlunk, bizonyára rövid idő alatt az egész országban népszerű lesz.

286—1912. vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-oz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 1706. számú végzése következtében dr. Baruch Hugó javára 400 kor. s jár. erejéig 1912. évi Február hó 5-én fogantatott kielégítési végrehajtás után le- és felül foglalt és 2804 koronára becsült következő ingóságok, u. m. házbitorok stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósnak 1911. évi V. 1076. számú végzése folytán 400 korona tökélettel, ennek 1910. évi november hó 12. napjától járó 5% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen bíróság már megállapított költségek erejéig nagyenyeden az alperes lakásán leendő megtartására 1912. évi április hó 23-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-oz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a becsőron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-oz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyenyeden, 1912. évi márczius 30. napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

107 1—1

Jövő héten nyílik meg

GRAND HOTEL SAN-REMO

NAGY SZÁLLODA

Budapest, Dohány-u. 40. Nyár-u. sarok.

Mindegy pályaudvarról villamos megálló a Rákóczi-ut és Nyár-utca sarkán.

100 teljes komforttal és kényelemmel berendezett szoba. Lift. Légtűtés. Minden szobában villanyos ébresztő óra. Fürdő.

Szuterén éttermek Putzer György vezetése alatt, ismert convert-rendszer szerint. Ebéd 6 fogás K 2-50. Vacsora 5 fogás K 2-50.

Szolid családi szálloda. A vidéknek találkozó helye.

Igazgató: Sárkány József.
Tulajdonos: Récsény Gusztáv.

Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság“

nagyenyei ügynöksége
 ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a biztosítás összes ágaira (élet, tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfizetések **Földes Ede** ur könyvkereskedésében eszkielendők. Ugyanott a biztosításokra vonatkozó összes felvilágosítások megtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
 nagyenyedi ügynöksége.

NESTLÉ
 gyermekliszje

vizzel felfőzve
 csecsemők, gyermekek, valamint gyomorbetegségek

régbevált tápláléka
 50 év óta kipróbálva és orvosilag ajánlva.

Tiszta alpesi tejet
 tartalmaz.
 1 doboz 1 kg 80 fill., minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Prospektus ugyanott.

2, 2½ és 3 méteres hasított tölgyfa szőlőkaró kapható
 Klemm Pál raktárában Nagyenyeden.
 99 3-4

Nyersolaj
 Szívógáz
 Diesel
 Benzin

mótorok
 és lokomobilok
 mint specialitás:

Földgáz motorok

Drezdai motorgyár részv. társ
 Németország legrégibb legnagyobb motorgyára
 vezérképviselő:

Gellért Ignác és társa
 Budapest, V, Koháry-utca 4.
 (Alkotmány-utca sarok.)
 Kedvező fizetési feltételek.
 Messzemenő jóállás.

189 16-26

Balla Béla
 folyó év április hó első felében üzletét ujonan épült saját házába helyezi át.
Egy jó családból való leány
 a pénztárhoz felvétetik. 98 2-

Kútépítés.

Helyszínen gyártott vasbeton gyűrűkből csinálók kútát szükség szerint családi vagy gyári használatra. A kút az eddigieknél sokkal olcsóbb és jobb. Forrás kutatása és desztillálása biztos sikerrel jár, a mit több száz teljes eredményvel már megépített kúttal tudok bizonyítani. — Költségleőirányzat és helyszíni szemle díjtalan.

Az általam épített kútakért tíz évi jótállást vállalok, fizetés csakis a munka átadása és eredménye eseten teljesítendő.

Kútak munkálat alatt jelenleg a kulturmérnöki hivatal udvarán, Varró Róza, ifj. Greif János, Incze István, Benyovits Mór, dr. Dobozy Vilmos uraknál, továbbá a város Bethlen-utcai kutja. A n. é. közönségnek a jelzett helyeken a nap bármely órájában rendelkezésére állok.

Tisztelettel
Gabos Mihály,
 Erdély első kútépítő speciálistája.
 Nagyenyed. Főter 34.

340 13-25

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár“

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.
 Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

Házeladás.

Nagyenyeden **Mező-utca 22. házszám** alatt egy kö- és téglából épült, cseréptetővel ellátott, két szoba és konyhából álló **lakóház**, a hozzá tartozó kerttel **f. évi április hó 9-én** (kedden) d e 10 órakor **Dr. Müller Zoltán** ügyvéd irodájában örök áron el fog adatni. 103 3-3

NAGYENYED = re forduljon minden érdeklődő.
 ki súlyt fektet elsőrendű fajtlezia anyagra.

Alsófehér m. **Gyümölcsfacsemeték**
 sétányfák, díszcserjék, tülevelűek, kerítéanövények, bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok elsőrendű áru
 európai és amerikai alma és gyökerez vesszők.
 (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társa
 faiskolák és szőlőoltványtelepek

!!!

TÖBB PÉNZE

akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és tartós szőttesárukat

csak a nagyenyedi szövőgyárból

Árjegyzék ingyen küldetk.

HIRDETÉSEKET
 legjutányosabban felvesz kiadóhivatalunk.

Friss töltésű bor- és gyógyvizekből következő választékot nyújtja

WINKLER JÁNOS kereskedése Nagyenyeden:

Baross, Bodoki „Matild“, Bodoki „alus“, Borszéki, Előpataki, Málnási borvíz, Málnási „Mária“, Margit, Parádi árzén, Répáti, Salvator, Sicilia és Sztojka hazai források, továbbá: Carlsbadi, Giesshübl, Gleichenbergi, Levico, Marienbadi, Roncegno és Selters külföldi és végül: Ferencz József, Horgony és Igmándi hazai keserűvizek.

Minden cigarettázó csak Nil, Sanitas és

Cirner Antinicotin

szivarkahüvelyt szív: mert ezek a legjobbak és mégis olcsók!

Telefon: 53.	Sanitas 1000 drb. K 2 80	100 drb. 32 fillér.	Telefon: 53.
	Nil 1000 „ „ 2 40	100 „ 30 „	
	Antinicotin 1000 „ „ 1 40	100 „ 20 „	91 3-15 v

Egyedárusítás: CIRNER J. JÓZSEF dohánynagyáruházában Nagyenyed.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	<i>Előnyös kölcsönt</i> ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire. <i>Vásárol</i> és elad értékpapírokat. <i>Letétbe</i> elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett. <i>Idegen</i> kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. <i>Váltókat</i> az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. <i>Állandó betétet</i> a legkedvezőbb kamattal fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.

TORDA.

Alsófehérmegyei raktárak:

Nagyenyedi főraktár
házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:
Weill Bélánál.

Tovísen:
Ábrahám Testvérek

Balázsfalván:
Heisikovits Jakob

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által és a temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díjjal, a „*Grand prix*“-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALATA (Bock)

és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.

Figyelem!

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az üvegen rajta van!

104

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál cégnél Szentkirály-utca 128.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruháza Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.